

Sygn. akt III AUa 165/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Lena Jachimowska (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Procek SSA Antonina Grymel
Protokolant	Ewa Bury

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2013r. w Katowicach

sprawy z odwołania T. B. (T. B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 13 listopada 2012r. sygn. akt XI U 506/12

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

/-/SA A. Grymel/-/SSA L.Jachimowska/-/SSA M.Procek

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 165/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 stycznia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu T. B. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach na podstawie art.184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż ubezpieczony na dzień 1.01.1999r. udowodnił łącznie 29 lat, 3 miesiące i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych, lecz nie wykazał wymaganych co najmniej 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych. Nadto nie osiągnął wieku emerytalnego oraz nie udokumentował rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą.

Kolejną decyzją z dnia 21 maja 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ponownie odmówił ubezpieczonemu T. B. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, albowiem ubezpieczony na dzień 1.01.1999r. nie wykazał wymaganych co najmniej 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych. Nadto nie udokumentował rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą.

W odwołaniu od decyzji oraz w postępowaniu sądowym T. B. domagał się zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych nieuwzględnionego przez organ rentowy okresu zatrudnienia od 1.12.1973r. do 30.06.1992r. w KWK (...) wskazując, iż w tym czasie wykonywał obowiązki operatora żurawi samojezdnych i gąsienicowych na placach składowych przy załadunku i wyładunku wagonów kolejowych oraz materiałów niezbędnych do zapewnienia ciągłej pracy kopalni.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując dotychczasowe stanowisko o braku uprawnień do emerytury.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r., sygn. XI U 506/12 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury, poczynając od dnia 12 września 2012r.

Z ustaleń Sądu Okręgowego, poczynionych na podstawie akt emerytalnych wynika, że w dniu 13.12.2011r. T. B. złożył wniosek o emeryturę, rozpoznany zaskarżoną decyzją z dnia 26.01.2012r. Również kolejny wniosek ubezpieczonego z dnia 26.03.2012r. został załatwiony odmownie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. zaskarżoną decyzją z dnia 21.05.2012r.

Niespornym pomiędzy stronami było, iż ubezpieczony (ur. (...)) w dniu (...) ukończył 60 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, a na dzień 1.01.1999r. udowodnił dłuższy niż wymagany ustawą 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, a w dniu 11.09.2012r. uległ rozwiązaniu stosunek pracy odwołującego się z (...) sp. z o.o.w P..

Sąd Okręgowy wskazał, że sporna kwestia sprowadzała się do ustalenia, czy T. B. posiada wymagane 15 lat pracy w szczególnych warunkach i spełnił warunki do przyznania mu emerytury w niższym wieku emerytalnym. przewidziane w art.184 w związku z art.32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu zatrudnienia w KWK (...), ponieważ nie przedstawił on świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a zeznania świadków nie mogą stanowić dowodu w postępowaniu przez organem rentowym.

Dalszych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o dokumentację zgromadzoną: w aktach ZUS i aktach osobowych ubezpieczonego, akt emerytalnych świadka J. P. oraz zeznań świadków: M. B., osoby dozoru na powierzchni w latach 1973 - 1992, przełożonego ubezpieczonego od 1989r. do 1992r., Z. N., przełożonego odwołującego się w latach 1960 -1995, jako sztygar, potem nadsztygar na powierzchni, a następnie główny inżynier na powierzchni, J. P., operatora dźwigów, pracującego w KWK (...) od 1957r. do 1996r., (który na polecenie oraz dla związków zawodowych prowadził także autobusy, posiadającego świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach), jak też zeznań przesłuchanego w charakterze strony ubezpieczonego. Z powyższego materiału dowodowego wynika, że T. B. w dniu 24.04.1973r. zakończył odbywanie służby wojskowej i od dnia 5.05.1973r. został zatrudniony na pełny etat w KWK (...) w B. jako mechanik samochodowy na powierzchni. Kurs maszynistów maszyn budowlanych i drogowych zakończył egzaminem w dniu 12.11.1973r. i od dnia 1.12.1973r. aż do końca zatrudnienia (tj. do dnia 30.06.1992r.) T. B. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał wyłącznie pracę operatora ciężkiego sprzętu budowlanego - dźwigów marki P., P.iI.. Przy ich pomocy rozładowywał wagony kolejowe oraz samochody ciężarowe z przywożonych codziennie materiałów typu

drewno, silniki, konstrukcje stalowe i taśmy. Dokonywał również załadunku materiałów i urządzeń do szybów Kopalni. Bieżące remonty sprzętu przeprowadzane były w soboty i niedziele, a w przypadku awarii jednego dźwigu jego operator przechodził na drugą maszynę, gdyż w Zakładzie było więcej dźwigów niż pracowników, którzy je obsługiwali.

W świadectwie pracy z dnia 1.07.1992r. wskazano, iż tylko w okresie od 1.05.1974r. do 7.12.1980r. odwołujący się pracował jako operator dźwigu na powierzchni. Natomiast od dnia 8.12.1980r. miał zajmować stanowisko ślusarza na powierzchni, od dnia 15.03.1984r. operatora - ślusarza na powierzchni, a od dnia 1.12.1989r. elektromontera na powierzchni.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że zebranego materiału dowodowego, w tym z zeznań świadka Z. N. (przełożonego ubezpieczonego), wynika, iż bez formalnej zmiany w aktach stanowiska, pracownik nie mógł otrzymać wyższego wynagrodzenia. Równocześnie, pomimo otrzymania angażu na inne stanowisko, T. B. faktycznie wykonywał ten sam rodzaj pracy co wcześniej.

Nadto Sąd ten ustalił, iż w okresie od 1.07.1992r. do 31.05.1994r. ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w B., które przejęło sprzęt z Kopalni (...).

W tym Zakładzie odwołujący się miał takie same, jak poprzednio w KWK (...), obowiązki oraz pracował na tych samych maszynach.

Oceniając jako wiarygodne wyniki postępowania dowodowego, Sąd pierwszej instancji, uznał za udowodnione, iż T. B. od 1.12.1973r. do 30.06.1992r. (tj. ponad 18 lat) stale i w pełnym wymiarze czasu pracował przy rozładunku materiałów jako operator dźwigu (ciężkiego sprzętu budowlanego).

W rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy odwołał się do treści art.184, art.32 ust.1 i ust.4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.09.153.1227 j.t.) oraz § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.83.8.43), określających przesłanki, warunkujące nabycie prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. do pracy

w szczególnych warunkach zaliczono m.in.:

- w Dziale V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych” pod pozycją 3 prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych

(w załączniku Nr 1 do zarządzenia Nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa

i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach (Dz.Urz.WUG.1983.8.12) - zawierającym wykaz stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, uprawniających do niższego wieku emerytalnego – w dziale V poz. 3 w pkt 34-36 wskazano stanowiska maszynisty (operatora) żurawia stałego,

żurawia samojezdnego kołowego

i gąsienicowego oraz żurawia wieżowego),

- w Dziale VIII „W transporcie i łączności” pod pozycją 1 ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie (w załączniku Nr 1 do w/w

zarządzenia z dnia 12 sierpnia 1983r. w dziale VIII poz. 1 w pkt 2 wskazano stanowisko operatora i pomocnika operatora maszyn, urządzeń i sprzętu przeładunkowego).

Zdaniem Sądu Okręgowego, T. B. udowodnił, iż w trakcie zatrudnienia w KWK (...) od 1.12.1973r. do 30.06.1992r. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace określone w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z

dnia 7.02.1983r. Zatem na dzień 1.01.1999r. ubezpieczony legitymował się dłuższym niż wymagany 15-letni okres zatrudnienia

w warunkach szczególnych. Z kolei w dniu 11.09.2012r. ubezpieczony rozwiązał stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą i tym samym spełnił wszystkie przesłanki (art.100 ust. 1 cyt. ustawy) niezbędne do nabycia prawa do emerytury z art.184 w związku z art.32 cyt. ustawy począwszy od dnia 12.09.2012r. (art.129 ust.1 cyt. ustawy).

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje i orzekł jak w sentencji.

Wyrok w całości apelacją zaskarżył organ rentowy, zarzucając: naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów przez niesłuszne przyjęcie,

że odwołujący wykonywał stale i w pełnym zakresie czasu pracy pracę w warunkach szczególnych w okresie, gdy był zatrudniony w KWK (...) w B. od 5.05.1973r. - 30.06.1992r., za wyjątkiem okresu 1.05.1974r. - 7.12.1980r. w charakterze operatora dźwigu na powierzchni, co spowodowało naruszenie prawa materialnego, a to art.184 i art.32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przez przyznanie odwołującemu prawa do emerytury z obniżonego wieku, pomimo że odwołujący nie wykazał stażu 15 lat w warunkach szczególnych.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, a ewentualnie - jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Apelujący organ rentowy, powołując się na stanowiska zajmowane przez ubezpieczonego, wskazane w świadectwie pracy z dnia 1.07.1992r. podniósł,

że trudno przyjmować, by zakład pracy sam fałszował swoją dokumentację osobową. Sąd dał wiarę ubezpieczonemu i powołanym przez niego świadkom, że wpisywano mu inne stanowiska, by mógł więcej zarobić, w ogóle nie weryfikując ich zeznań, na przykład z tabelami grup zaszeregowania w układzie zbiorowym pracy.

Zdaniem skarżącego, nielogiczne jest by ślusarz, czy elektromonter na powierzchni, a więc osoby, które nie musiały kończyć kursu państwowego operatorów dźwigów miały zarabiać więcej niż osoba, która taki kurs ukończyła. Ubezpieczony nie udowodnił zatem 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Rozpoznając apelację, Sad Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie, aczkolwiek inne okoliczności zaważyły na wydaniu orzeczenia reformatoryjnego.

W niniejszym sporze niekwestionowanym było, że ubezpieczony, ubiegający się o ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art.184 w zw. z art.32 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227 ze zm. – dalej zwanej ustawą) na dzień 1 stycznia 1999r. legitymował się ponad 25-letnim stażem ubezpieczeniowym, nie należy do otwartego funduszu emerytalnego, a po osiągnięciu w dniu (...) wieku emerytalnego - 60 lat i rozwiązaniu z dniem 11 września 2012r. stosunku pracy, kwestią sporną pozostał szczególny staż ubezpieczeniowy.

Sąd Okręgowy nie podzielił oceny organu rentowego, iż okres zatrudnienia ubezpieczonego w KWK (...) od 1.12.1973r. do 30.06.1992r. nie stanowił pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Z powyższego okresu, jedynie okres pracy ubezpieczonego od 1.05.1974r. do 7.12.1980r. na stanowisku operatora dźwigu na powierzchni został - na etapie postępowania apelacyjnego - uznany przez skarżący organ rentowy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach.

Spór skoncentrował się na okresach od 1.12.1973r. do 30.04.1974r.,

od 8.12.1980r. do 14.03.1984r., od 15.03.1984r. do 30.11.1989r. oraz od 1.12.1989r., do 30.06.1992r., w których pracodawca zatrudniał ubezpieczonego na stanowiskach (kolejno) mechanika samochodowego na powierzchni, ślusarza na powierzchni, operatora ślusarza na powierzchni oraz elektromontera na powierzchni.

Sąd Okręgowy przeprowadził staranne postępowanie dowodowe, jednakże z analizy jego wyników wywiódł nieuprawnione wnioski w kwestii legitymowania się przez ubezpieczonego wymaganym okresem pracy w szczególnych warunkach, a ściślej ujmując, że wykonywana przez ubezpieczonego praca w górnictwie podlega zakwalifikowaniu do pracy wymienionej w wykazie A dział V i dział VIII, co skutkowało naruszeniem § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.- dalej jako rozporządzenie) i załącznika do rozporządzenia, a w rezultacie także art.184 ustawy.

Przed przystąpieniem do analizy prawidłowości zaskarżonego orzeczenia godzi się przypomnieć, iż wedle treści art.378 §1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, co oznacza, że jest wprawdzie związany apelacją w aspekcie przedmiotowym, jednakże równocześnie nie wiążą go zarzuty apelacyjne, bowiem nie wyznaczają one granic apelacji.

Sąd drugiej instancji, weryfikując trafność zaskarżonego rozstrzygnięcia, pełni także funkcję Sądu merytorycznego. Może więc rozpoznać sprawę od początku, uzupełnić materiał dowodowy oraz poczynić samodzielne ustalenia na podstawie materiału zebranego w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. Może także brać pod uwagę z urzędu naruszenie prawa materialnego

i naruszenie przepisów postępowania, usuwając ewentualne braki wynikające

z błędów popełnionych przez Sąd pierwszej instancji, jak i przez strony procesowe. W ten sposób realizuje się istota apelacji pełnej

(vide: uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów (mającej moc zasady prawnej) Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008r., sygn. akt III CZP 49/07 (OSNC 2008 Nr 6, poz.55 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2009r., sygn. akt IV CSK 110/09, LEX Nr 518138 i z dnia 21 sierpnia 2003r., sygn. akt III CKN 392/01, OSNC 2004 Nr 10, poz.161 oraz postanowienie

z dnia 4 października 2002r., sygn. akt III CZP 62/02, OSNC 2004 Nr 1, poz.7).

Analizując wyniki postępowania dowodowego, w szczególności zeznania świadków, z których dwóch było przełożonymi ubezpieczonego, Sąd Okręgowy przyjął, iż wprawdzie w świadectwie pracy pracodawca wskazał zajmowane przez pracownika stanowiska pracy, to faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracował przy rozładunku materiałów jako operator dźwigu (ciężkiego sprzętu budowlanego) i przypisał ją jako pracę wykonywaną w wykazie A dział V poz.3 i dział VIII poz.1. Sąd Apelacyjny nie może zaakceptować tej oceny, bowiem zaskarżone rozstrzygnięcie narusza prawo materialne.

Na wstępie rozważań należy przypomnieć, iż w ugruntowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady wyrażonej w art.27 ustawy o emeryturach

i rentach z FUS, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo (vide: między innymi wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 lutego 2007r., sygn. akt I UK 258/06, OSNP 2008 Nr 5-6, poz. 81; z dnia 17 września 2007r., sygn. akt III UK 51/07, OSNP 2008 Nr 21-22, poz. 328; z dnia 6 grudnia 2007r., sygn. akt III UK 62/07, Lex Nr 375653; z dnia 6 grudnia 2007r., sygn. akt III UK 66/07, Lex Nr 483283; z dnia 13 listopada 2008r., sygn. akt II UK 88/08, Lex Nr 1001292, z dnia 5 maja 2009r., sygn. akt I UK 4/09, Lex Nr 509022, z dnia 8 czerwca 2011r. sygn. akt I UK 393/10, Lex Nr 950426).

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Koniecznym jest by praca w szczególnych warunkach była wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy, wymienionych w wykazie, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (vide: wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2007r., sygn. akt III UK 27/07, OSNP 2008 Nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007r., sygn. akt III UK 38/07, OSNP 2008 Nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007r., sygn. akt III UK 66/07, LEX Nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008r., sygn. akt I UK 210/07, OSNP 2009 Nr 5-6, poz. 75 i z dnia 24 marca 2009r., sygn. akt I PK 194/08, LEX Nr 528152). Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wspomnianego załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów.

Sąd Okręgowy zakwalifikował pracę ubezpieczonego, świadczoną na stanowisku operatora dźwigu – żurawia w kopalni na powierzchni do stanowiska wykonywania czynności określonych w wykazie A dział V poz.3 i dział VIII poz.1, załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. - "Prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych" oraz „Ciężkie prace ładunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie”.

Sąd Okręgowy wskazał, że stanowisko maszynisty (operatora) żurawia stałego, żurawia samojezdnego kołowego i gaśnicowego oraz żurawia wieżowego zostało także wymienione w załączniku Nr 1 do zarządzenia Nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach (Dz.Urz.WUG.1983.8.12), zawierającym wykaz stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, uprawniających do niższego wieku emerytalnego – w dziale V poz. 3 w pkt 34-36 oraz stanowisko operatora i pomocnika operatora maszyn, urządzeń i sprzętu przeładunkowego, wymienione w tym zarządzeniu w dziale VIII poz. 1 w pkt 2. Tymczasem są to odrębne branże, wymienione w różnych działach wykazu A. Jednakże Sąd ten nie wyjaśnił przyczyn takiego zakwalifikowania pracy ubezpieczonego do gałęzi przemysłu, w którym nie był on zatrudniony.

Nie sposób podzielić stanowiska Sądu pierwszej instancji, bowiem przyznając zasadniczą rolę w kwalifikowaniu prac w szczególnych warunkach cytowanemu rozporządzeniu Rady Ministrów warto podkreślić, że w świetle przepisów wykazu A, stanowiącego załącznik do tegoż rozporządzenia, wyodrębnienie owych prac ma charakter stanowiskowo - branżowy.

Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działach wykazu wymieniono bowiem konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego. Taki sposób kwalifikacji prawnej tychże prac nie jest dziełem przypadku. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można zatem swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym (vide: tak Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 1 czerwca 2010r., sygn. akt II UK 21/10, LEX Nr 619638, z dnia 19 maja 2011r., sygn. akt III UK 174/10, LEX \Nr 901652, z dnia 19 marca 2012r., sygn. akt II UK 166/12, LEX Nr 1171002).

Ubezpieczony – jak wykazało postępowanie dowodowe – pracując w okresie od 1.12.1973r. do 30.06.1992r., na powierzchni kopalni, stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy, obsługiwał ciężki sprzęt budowlany jako operator dźwigów P. i I., pracując na polach składowych przy rozładowywaniu wagonów kolejowych i samochodów ciężarowych, przywożących drewno, silniki, konstrukcje stalowe, taśmy oraz dostarczał

te materiały do szymbów kopalni. Powołane rozporządzenie z dnia 1 lutego

1983r. w wykazie A, dział I do prac w szczególnych warunkach wykonywanych w górnictwie zalicza: 1. Prace pod ziemią; 2. Wydobywanie odkrywkowe węgla brunatnego, piasku podsadzkowego, anhydrytu i gipsu; 3. Wydobywanie, obróbka i przeróbka surowców skalnych oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu; 4. Prace wiertnicze, geofizyczne, hydrogeologiczne i geodezyjne przy poszukiwaniu surowców i wody; 5. Przeróbka mechaniczna węgla; 6. Produkcja brykietów z węgla; 7. Prace na oddziałach prażalni łupków oraz 8. Prace na zwałowiskach górniczych, hutniczych i elektrociepłowniczych.

Spośród 8 rodzajów kwalifikowanych prac jako szczególne, udziałem ubezpieczonego mogłyby być jedynie prace wskazane w poz. 5 i poz. 8

(z oczywistych względów ocenie nie podlega poz.1 tego działu). Ubezpieczony nie wykonywał pracy na przeróbce mechanicznej węgla ani (co przyznał na rozprawie apelacyjnej) na zwałowisku. Jedynie w zarządzeniu Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983r. (nie mającego charakteru aktu normatywnego, a tylko mogącego być pomocnym przy wykładni przepisów rozporządzenia Rady Ministrów) w dziale I poz.8 – „Praca na zwałowiskach górniczych, hutniczych i elektrociepłowniczych” w punkcie 15 wymieniono stanowisko operatora urządzeń za i wyładowniczych. Jednakże na zwałowisku górniczym ubezpieczony nie realizował obowiązków pracowniczych.

Zatem należy stwierdzić, iż dokonując kwalifikacji charakteru faktycznie wykonywanej pracy nie można nie uwzględnić dokonanego w załącznikach do rozporządzenia Rady Ministrów szeregowania prac według oznaczonych działów gospodarki. Z tego względu należy przyjąć, że w przemyśle górniczym nie można wykonywać pracy, jaką wykonują maszyniści ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych w przemyśle budowlanym (dział V poz.3)

czy w transporcie i łączności przy ciężkich pracach załadunkowych

i wyładunkowych oraz przeładunku materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie (dział VIII poz.1). Bowiern koniecznym jest, by występował bezpośredni związek wykonywanej pracy z procesem technologicznym właściwym dla danej gałęzi gospodarki.

Reasumując Sąd Apelacyjny uznał, iż wykonywanie przez ubezpieczonego pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazach A i B załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów, nie uprawnia do emerytury z art.184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze naprowadzone wyżej motywy, Sąd Apelacyjny na podstawie art.386 §1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/-/SA A. Grymel/-/SSA L.Jachimowska/-/SSA M.Procek

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek